

Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske
Forbundet af 1948, **Landssekretariatet**
Teglgårdsstræde 13, Postboks 1023, 1007 København K.
Tlf.: 3313 1948, Fax: 3336 0083 SE nr.: 23 07 25 13
Medlem af ILGA (International Lesbian and Gay Association)

25. februar 2003

Bemærkninger vedr.

L119 Forslag til Lov om ændring af adoptionsloven (Adgang til stedbarnsadoption for registreret partner fra barnets fødsel)

Problem, der skal løses

På trods af, at der er tale om en planlagt familieførøgelse, og at der ikke er nogen tvivl om, hvem der skal være barnets forældre, så er det alligevel først muligt at gøre med-moderen (dvs. den biologiske mors partner) til forælder 3 måneder efter barnets fødsel. Det betyder, at barnet de første 3 måneder kun har én forælder.

Det skaber utryghed og usikkerhed i denne kritiske fase i en families tilværelse: Relationen mellem barnet og den ene forælder er ikke anerkendt, hvilket giver grobund for mange overvejelser: Hvad sker der, hvis den biologiske mor dør? Kan jeg som ikke-ankendt mor tage mit barn til lægen? Juridisk set står min partners forældre barnet nærmere en mig – kan et børnetestamente sikre os?

Årsag til problemet

Den eneste måde, et par af samme køn kan blive anerkendt som forældre, er ved en stedbarnsadoption indenfor et registreret partnerskab. Det betyder, at det er adoptionslovens bestemmelser, der er afgørende.

Iflg. adoptionslovens § 8 stk. 2 kan samtykke til adoption ikke modtages før 3 måneder efter barnets fødsel, med mindre ganske særlige forhold foreligger. Disse særlige forhold er iflg. fast fortolkningspraksis alene situationer, hvor barnet er blevet undfanget ved en forbrydelse (voldtægt).

Ved insemination med anonym donorsæd, er der kun den biologiske mor til at give samtykke, og det kan altså først ske efter 3 måneder.

Denne 3 måneders-regel er en (gammel) regel i adoptionsloven, som skal sikre, at beslutningen om bortadoption finder sted på et velovervejede grundlag. Den har således intet at gøre med familier, vi taler om her, hvor der ikke er nogen kendt far.

Årsagen til problemet er altså, at når par af samme køn får børn, er den eneste måde de kan blive anerkendt som forældre, gennem en stedbarnsadoption. Dermed rammes disse familier af tekniske hindringer i adoptionsloven.

Situationen for par af forskelligt køn

Situationen er altså fundamentalt anderledes end for par af blandet køn: Med den nye børnelov, som trådte i kraft sidste år, er der indført en anerkendelsesprocedure:

"Børneloven indebærer en fuldstændig revision af reglerne om faderskab. Et af de bærende principper i loven er ønsket om at ligestille gifte og ugifte forældre og deres børn. Endvidere har formålet med loven været at gennemføre en mere tidssvarende og smidig behandling af faderskabssagerne.

Ugifte forældre kan nu i lighed med gifte forældre - få registreret faderskabet i forbindelse med barnets fødsel, uden at der skal rejses faderskabssag ved statsamtet. Dette sker ved, at manden og moderen over for ministerialbogsføreren (personregisterføreren) erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Herved opnår ugifte forældre også automatisk fælles forældremyndighed. Det samme gælder, hvis ugifte forældre før eller efter barnets fødsel afgiver en omsorgs- og ansvarserklæring over for statsamtet eller i sjældnere tilfælde over for retten." ¹

Her er således tale om, at man har anerkendt at familiebegrebet har udviklet sig, og at man vil tilse, at alle familier har samme retsstilling. Det står i skærende kontrast til de familier, vi diskuterer i nærværende lovforslag.

Andre problemer ved stedbarnsadoption

Hvor par af forskelligt køn blot behøver meddele myndighederne, at de er forældrene, så er par af samme køn underlagt en række betingelser for at blive anerkendt som forældre til eget barn:

1. Anerkendelse som forælder kan kun ske ved adoption
2. Der skal være indgået registreret partnerskab
3. Barnet skal være mindst 3 måneder gammelt
4. Forældrenes forhold skal have været mindst 2_ år

Den sidste betingelse følger af praksisændring af 1. juni 2001². Dette er betingelser, der ikke stilles til par af forskelligt køn.

En konsekvens af disse regler er, at disse familier ignoreres i orlovs-sammenhæng: F.eks. kan partneren til den biologiske mor kun få orlov i par af forskelligt køn, nemlig fædreorlov. Det betyder, at for par af samme køn kan familien ikke være samlet om det nyfødte barn.

Spørgsmålet om 6-måneders-reglen

Ved 1. behandlingen redegjorde justitsminister Lene Espersen for 6-månedersreglen i børneloven:

"I de tilfælde, hvor der ikke er oplyst nogen mulig far til barnet, er det i forarbejderne til børneloven forudsat, at en stedbarnsadoption som udgangspunkt ikke bør gennemføres før

¹ Vejledning om statsamternes behandling af faderskabssager, Civilretsdirektoratet, den 13. juni 2002, VEJ nr 58 af 13/06/2002

² Cirkulæreskrivelse om varigheden af samlivet mellem ægtefæller og varigheden af samlivet mellem ansøgeren og barnet ved stedbarnsadoption, Civilretsdirektoratet 22. maj 2001, J.nr. 2000-601-95

6 måneder efter barnets fødsel. Det skyldes, at en mand, der har haft et seksuelt forhold til moderen i den periode, hvor hun blev gravid, ifølge børnelovens § 6 har ret til at få prøvet, om han er far til barnet, hvis han anmoder om det inden 6 måneder fra fødslen. Denne ret skal ikke gøres illusorisk ved en adoption."

Dette er imidlertid udtryk for forskelsbehandling: Hvis en mand er blevet anerkendt som far inden 6 måneder efter barnets fødsel, bortfalder nemlig andre mænds mulighed for at få prøvet deres faderskab. Så hvis denne ret gøres illusorisk ved nærværende lovforslag, så gøres den også illusorisk af børnelovens anerkendelsesprocedure.

6-månedersreglen gælder kun, så længe, der kun er én forælder. Hvis en mand anerkender forælderskabet bortfalder reglen. Det giver ikke mening, at reglen skulle umuliggøre anerkendelse af forælder nr. 2, hvis det er en kvinde, der ønsker at påtage sig forælderskabet, mens den modsat bortfalder, hvis det er en mand, der ønsker at påtage sig forælderskabet.

Det forekommer også ulogisk, at 3-månedersreglen skulle beskytte 6-månedersreglen: Hvad med de sidste 3 måneder?

Konklusion

Som konsekvens af, at par af samme køn kun kan opnå fælles forælderskab ved stedbarnsadoption i et registreret partnerskab, rammes disse børnefamilier af forskelsbehandling.

Lovforslag L 119 løser et nærværende og konkret problem for de lesbiske par, der får børn ved kunstig befrugtning. Landsforeningen for bøsser og lesbiske ser det som en enkel måde at få løst netop dette problem og hilser derfor forslaget velkomment.

Som det fremgår af diskussionen ovenfor, er det dog blot ét ud af en række problemer i forhold til anerkendelse af forældreskab i par af samme køn. Problemer, der følger af, at disse familier er henvist til stedbarnsadoption. Landsforeningen skal derfor anbefale Folketinget, at de nye og enkle regler i børneloven for anerkendelse af forælderskab sidenhen udstrækkes til at gælde alle børnefamilier uanset forældrenes køn.

LANDSFORENINGEN FOR BØSSER OG LESBISKE

Peter Andersen
Landsformand

Søren Laursen
Politisk sekretær